

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

دانشکده بهداشت

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی

عنوان:

میزان، علل و هزینه های بازگشت خون و فرآورده های خونی در بیمارستان های
استان قزوین ۱۳۸۹

استاد راهنما:

دکتر محبی فر

استاد مشاور:

دکتر محمد مهدی دانشی کهن

نگارش:

سیده زهرا عبدالعظیمی

اسفند ۱۳۹۰

چکیده:

مقدمه: بواسطه گسترش زندگی ماشینی و شهری، بروز حوادث، افزایش متوسط طول عمر، کشف علل بیماریهای مزمن و روش های درمانی آن، بیماریهای ارثی خونی و غیره، از طرفی گسترش روزافزون شیوع اینگونه بیماریهای مهلك منتقله از راه خون، از طرفی دیگر نگرانی ها برای اطمینان از کفایت و سلامت خونهای مورد استفاده بیشتر و بیشتر می شود. همه این مسائل باعث بروز نگرانی در مورد کافی بودن خون بدست آمده از منابع انسانی نسبت به نیاز های روبه تزاید گشته است. و اهمیت مدیریت مصرف و جلوگیری از اتلاف این مهم را دو چندان می کند. در خصوص اهمیت و جایگاه استفاده از خون و مشتقات آن در پزشکی امروز کافی است بدانیم که در آغاز هزاره سوم سازمان جهانی بهداشت، هفت چالش مهم جوامع بشری را در عرصه بهداشت و پزشکی مطرح کرده است که یکی از آنها خون سالم است. با گذشت بیش از ۳۰ سال پس از اولین قطعنامه مجمع بهداشت جهانی (WHA28.72) خطاب به مسئله سلامت خون، دسترسی عادلانه به خون سالم و فراورده های خون هنوز با چالش های عمده در سراسر جهان روبرو است.

روش بررسی: به منظور جمع آوری داده ها (که به صورت گذشته نگر انجام شده است) از طریق مراجعه تک تک . حضوری به بانک خون کلیه بیمارستان های مورد مطالعه و از طریق مصاحبه با مسئول بانک خون و سایر افراد ذیربط در بیمارستانها و بررسی فرم عدم مصرف خون و فراورده های آن در سال ۸۹ و با مطالعه پرونده بیماران مشمول موارد عدم مصرف خون در خواست شده، نسبت به تکمیل پرسشنامه تهیه شده در هر بیمارستان اقدام گردید. و اطلاعات مربوط به هزینه های موارد برگشتی خون و فراورده های خونی با برآورد هزینه های تهیه یک واحد فرآورده های خونی تا رسیدن به تخت بیمار با لحاظ نمودن تمام هزینه ها از جمله: مواد اولیه، حقوق پرسنلی، تعمیرات، استهلاک و سود سرمایه گذاری اولیه محاسبه گردید.

یافته ها: یافته های این پژوهش عمده علل برگشت خون و فراورده های خونی در بیمارستان های استان قزوین، اتمام تاریخ مصرف ۱۷۱۶ (۵۶/۲٪)، اتمام کورد ۷۰ (۲/۲٪)، عدم نیاز بیمار ۵۱۹ (۱۷٪)، پارگی کیسه ۶۹ (۲/۲٪)، عدم استفاده در بخش ۳۰۷ (۱۰٪)، انصراف پزشک ۲۶۰ (۵/۸٪) معرفی کرده است. با محاسبات انجام شده به طور متوسط هر واحد فراورده های استحصالی معادل ۲۷۵۸۳۹ ریال تا تخت بیمار هزینه دربر خواهد داشت. که مبلغی معادل ۸۴۰/۷۶ میلیون ریال خسارت وارد شده می باشد.

نتیجه گیری: هدفی که در این بررسی مورد توجه است در جهت نیل به اهداف حاکمیت بالینی است که چارچوبی برای ارتقای کیفیت مستمر خدمات، نظم بخشیدن به فعالیتهای در حال انجام، موظف ساختن . پاسخگو کردن سازمان های ارائه دهنده خدمات سلامت به رعایت اصول تعالی خدمات بالینی است. در این پژوهش مصرف بی رویه و غیر ضروری خون و فراورده های خون مورد توجه قرار گرفته و مصرف بهینه آن به عنوان ابزاری موثر و قابل توجه در تضمین کفایت خون مورد تاکید ویژه قرار گیرد تا از بین رفتن آن جلوگیری شود. و با محاسبه هزینه های فراورده های خونی و هزینه های هدر رفت آن که بر سیستم تحمیل میشود . به مدیریت روزمره خدمات انتقال خون پرداخت و با هزینه های خون های عودتی در مدیریت خدمات انتقال خون به افزایش کارایی آن کمک کرد.

واژگان کلیدی: خون و فراورده های خونی، برگشت خون، بیمارستان، هزینه واحد خون